

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IO4. Praktični alat za integraciju elektronskog učenja i podučavanja u proces visokog obrazovanja

Izveštaj o predloženim smernicama

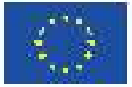
Prilagođena verzija

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

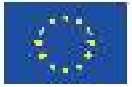
The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2020-1-RO01-KA226-HE-095434

Sadržaj

Konzorcijum	3
Projektne informacije.....	5
Rezime	6
Izveštaj o predloženim smernicama – metodologija i svrha.....	8
Zaključci i preporuke	11
Reference	14

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Konzorcijum

Partner 1 (Koordinator): UNIVERZITET U PITEŠTIJU – RUMUNIJA

UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI

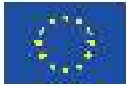
Partner 2: UNIVERZITET U NIKOZIJI – KIPAR

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2020-1-RO01-KA226-HE-095434

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partner 3: UNIVERZITET U VILJNUSU – LITVANIJA

Partner 4: CARDET – KIPAR

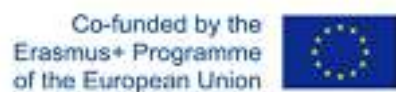
Partner 5: MEĐUNARODNI HELENSKI UNIVERZITET – GRČKA

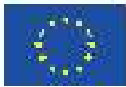
Partner 6: OBREAL – ŠPANIJA

Partner 7: WEBIN -SRBIJA

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2020-1-RO01-KA226-HE-095434

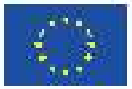

Projektne informacije

Naziv projekta	Praktični alat za integraciju elektronskog učenja u programe visokog obrazovanja (A practical toolkit for integrating eLearning in Higher Education Curricula)
Akronim projekta	Online HE
Broj projekta	2020-1-RO01-KA226-HE-095434
Korisnička organizacija (Kordinator projekta)	P1: Univerzitet u Piteštiju (Universitatea din Pitesti, RO), Rumunija
Partneri na projektu	<ul style="list-style-type: none"> • P2: Univerzitet u Nikoziji (University of Nicosia, CY), Kipar • P3: Univerzitet u Viljnsu (Vilnius University, LT), Litvanija • P4: Centar za unapređenje istraživanja i razvoja u obrazovnoj tehnologiji (CARDET, CY), Kipar

- P5: Međunarodni helenski univerzitet (International Hellenic University, GR), Grčki
- P6: OBREAL, Španija
- P7: WEBIN, Republika Srbija

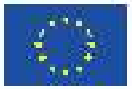
Rezime

Izveštaj je pokušaj temeljnog prikaza metodologija, rezultata, zaključaka i preporuka koji su nastali kao rezultat istraživanja sprovedenih na nivou partnerskih zemalja koje čine konzorcijum Erasmus +projekta OnlineHE. Reč je partnerima iz Rumunije, Kipra, Litvanije, Grčke, Španije i Srbije. Cilj istraživanja bio je da se prepoznaju i uoče metode koje su korišćene u procesu implementacije obrazovanja u onlajn okruženju, uključujući i one metode koje su se koristile tokom perioda potpunog prelaska na onlajn nastavu usled pandemije COVID-19.

Izveštaj predstavlja sveobuhvatan prikaz trenutne situacije u visokom obrazovanju u gorepomenutim partnerskim zemljama kada je u pitanju način organizovanja i realizacije učenja na daljinu, sa posebnim akcentom na period tokom zatvaranja usled pandemije COVID-19 i uticaja koje je zatvaranje imalo na visoko obrazovanje. Izveštaj je sačinjen na osnovu sprovedenih istraživanja, pri čemu su istraživači primenili trostruki metod prikupljanja podataka: a) istraživanje literature, b) distribucija upitnika i c) sprovođenje intervjua sa kreatorima politika i različitim neposrednim akterima u procesu obrazovanja.

Istraživanje je imalo za cilj da iskoristi različite ali jednako važne perspektive u cilju prepoznavanja postojećih politika, strategija, praksi i iskustva kada je u pitanju realizacija učenja i podučavanja u onlajn okruženju, sa posebnim fokusom na period vanrednog stanja tokom pandemije i iznenadan i potpuni prelazak na onlajn obrazovanje. Rezultati do koji se došlo putem istraživanja, a koje predstavljamo kroz ovaj izveštaj, poslužiće kao osnova za sveukupne smernice u cilju unapređenja postojećih politika za intergaciju elektronskog učenja u proces visokog obrazovanja, kako na nivou partnerskih zemalja tako i na nivou šireg evropskog obrazovnog prostora.

Sveobuhvatno istraživanje na nivou partnerskih zemalja otkrilo je da učenje na daljinu nije novi koncept u visokom obrazovanju u partnerskim zemljama te da je kao takav postojao i pre same pandemije. Institucije visokog obrazovanja pribegavale su određenim vidovima obrazovanja na daljinu i pre pandemije (u nešto većem obimu kada je reč o partnerskim zemljama poput Kipra i Litvanije, te u nešto u manjem obimu kada je reč o partnerskim zemljama poput Srbije i Rumunije). Međutim, prethodno nisu postojale prakse potpunog prelaska na onlajn nastavu u visokom obrazovanju te je u tom pogledu opšte stanovište da visoko obrazovanje u partnerskim zemljama nije bilo sasvim spremno za nagli i potpuni prelazak na onlajn nastavu. Ni studenti ni

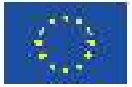

nastavno osoblje nisu posedovali celokupan spektar neophodnih veština kako bi potpuni prelazak na onlajn nastavu bio što neosetniji. Međutim, ohrabruje činjenica da su svi učesnici u ovom procesu naučili važne lekcije i potrudili se da izvuku što više pouka iz novonastalih okolnosti. Dragoceni odgovori koje smo dobili od relevantnih sagovornika otkrivaju potencijalne smerove u kojima bi institucije visokog obrazovanja mogle da krenu kada je reč o formi i sadržaju integracije elektronskog obrazovanje na univerzitetu.

Istraživanje sprovedeno u okviru ovog intelektualnog ishoda otkrilo je neke važne aspekte naglog i potpunog prelaska na onlajn obrazovanje u vreme vanrednog stanja izazvanog pandemijom, a potom i način na koji su onlajn obrazovanje i učenje na daljinu posmatrani pre i posle pandemije, kao i moguće smerove i pravce daljeg razvoja i unapređenja procesa elektronskog obrazovanja na visokoškolskim ustanovama. Iako postoji određeni otpor prema potpunom prelasku na onlajn obrazovanje, institucije visokog obrazovanja u svim partnerskim zemljama svesne su neizbežnosti elektronskog obrazovanja u budućnosti. U tom smislu, visoko obrazovanje je na putu traganja za savršenom formulom i pravom srazmerom između tradicionalne nastave i elektronskog učenja.

Sveobuhvatna verzija izveštaja dostupna je na sledećem linku: <https://onlinehe.eu/>

Izveštaj o predloženim smernicama – metodologija i svrha

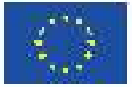
Tokom vanrednog stanja uvedenog u vreme pandemije COVID-19 više od 90% studenata i nastavnog osoblja u visokom obrazovanju širom Evrope i sveta prešlo je u potpunosti na onlajn nastavu. Nije potrebno posebno naglašavati da su svi bili zatečeni novim okolnostima. Većina institucija visokog obrazovanja, ali i studenti i nastavno osoblje jednostavno nisu bili spremni za tako iznenađan i potpun prelazak na onlajn učenje. Posledično, zajednica aktera visokog obrazovanja suočila se sa potrebom da se hitno pozabavi pitanjem onlajn obrazovanja tako što će ovaj vid obrazovanja prihvatiti kao veoma važan aspekt obrazovanja u celini u eri digitalizacije te usvojiti i primeniti adekvatne politike, smernice i strategije ne bi li integrisali elektronsko učenje u univerzitetski život.

Cilj istraživanja koje je sprovedeno ne bi li se došlo do Izveštaja o predloženim smernicama jeste da se odrede trenutne politike, strategije, pristupi i prakse u oblasti učenja na daljinu i onlajn učenja i podučavanja na institucijama visokog obrazovanja u svim partnerskim zemljama. Istraživanje je zasnovano na mešovitom pristupu i obuhvatilo je trostruki način prikupljanja podataka:

1. Istraživanje literature
2. Anketa: distribucija upitnika
3. Intervjui otvorenog tipa sa kreatorima politika i neposrednim akterima u procesu obrazovanja

Istraživanje literature sprovedeno je sa ciljem da se imenuju i analiziraju postojeći propisi, zakoni i pravila na nacionalnom nivou koji zagovaraju i podržavaju razvoj visokog obrazovanja u onlajn okruženju u partnerskim zemljama.

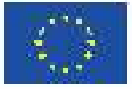

Kada je reč o terenskom istraživanju, odnosno o distribuciji upitnika, partnerski timovi pribegli su kontrolnoj listi spremnosti za elektronsko učenje i podučavanje koja je razvijena u okviru Erasmus + projekta OnlineHE. Ova lista zasniva se na SELFIE alatu koji je definisala Evropska komisija. Lista je prilagođena potrebama istraživanja, a pitanja su prevedena na partnerske jezike i uobličena u formu onlajn upitnika (Google Form) kako bi bila distribuirana mejlom potencijalnim ispitanicima. Upitnici su podeljeni u periodu između novembra 2022. i januara 2023. među partnerima i saradnicima u visokom obrazovanju u svim partnerskim zemljama kako bi se došlo do neophodnog broja ispitanika među akterima u visokom obrazovanju. Pribegli smo ovom metodu sakupljanja podataka usled ograničenog vremena za sprovođenje samog istraživanja, a istovremeno i snažne potrebe da se dođe do odgovora u kratkom vremenskom periodu. Stavke u okviru upitnika imale su za cilj da se dobiju informacije u vezi sa iskustvom ispitanika na temu strategija i praksi učenja na daljinu u njihovim matičnim institucijama tokom vanrednog stanja izazvanog pandemijom pa sve do danas, uključenosti nastavnog osoblja u proces definisanja pomenutih strategija, procedura i uputstava matičnih ustanova na temu učenja na daljinu, prava i odgovornosti svih strana uključenih u proces učenja na daljinu, prednosti i mana učenja na daljinu u visokom obrazovanju u partnerskim zemljama, kapacitetima institucija visokog obrazovanja i njihovih uprava u partnerskim zemljama da sprovedu proces potpunog učenja i podučavanja u onlajn okruženju, spremnosti osoblja i studenata da se angažuju u procesu učenja i podučavanja na daljinu, itd. Izjave u okviru upitnika uglavnom su predstavljene u obliku petostepene Likertove skale (učestalost i korisnost) ili nominalne skale (da, ne, ne znam). Minimum od 20 ispitanika po zemlji bilo je zamoljeno da popune distribuirane upitnike. Podaci su analizirani tako što se pribeglo induktivnom metodu i deskriptivnoj statistici.

Poslednje, ali ne i najmanje važno, intervjui uz pomoć pitanja otvorenog tipa organizovani su u periodu između novembra 2022. do januara 2023. Projektni partneri imenovali su potencijalne sagovornike uzimajući u obzir kvalitet relevantnih odgovora koji bi se mogli dobiti od imenovanih osoba za ovaj segment istraživanja. Istraživači su pristupili potencijalnim sagovornicima bilo direktno ili putem slanja informativnog mejla, pozivajući ih da učestvuju u istraživanju. Nakon što

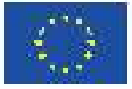

su dobili pristanak ispitanika, istraživači su organizovali intervju sa sagovornicima određivši vreme, mesto i način vođenja intervjuja.

Intervjui su obuhvatili polustrukturisana pitanja na partnerskim jezicima i sprovedeni su bilo onlajn ili uživo, sa kreatorima politika i akterima u procesu obrazovanja. Rezultati su tumačeni putem narativne analize.

Zaključci i preporuke

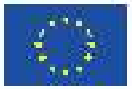
Prelazak na elektronsko obrazovanje tokom pandemije uticalo je na promenu stava akademske zajednice prema učenju u onlajn okruženju, odnosno ubrzalo je proces preispitivanja i ažuriranja uspostavljenih obrazaca i praksi učenja i podučavanja u visokom obrazovanju.

Kada je u pitanju institut učenja na daljinu pre pandemije COVID-19, na osnovu sprovedenih istraživanja u svim partnerskim zemljama može da se kaže da ustanove visokog obrazovanja nisu naročito vatreno angažovane u ovoj vrsti učenja i podučavanja, iako je u većini partnerskih zemalja i pre pandemije postojao određen broj studijskih programa akreditovanih za rad na daljinu.

Međutim, praktična realizacija programa za učenje na daljinu nije bila primarna niti je prihvaćena sa naročitim entuzijazmom, iako je krajnje vreme da ustanove visokog obrazovanja prihvate tekovine digitalne ere i uključe ih u sopstvene učionice i prakse. Ovo se posebno odnosi na kurseve koji se u potpunosti realizuju u onlajn okruženju, imajući na umu da je i pre same pandemije učenje na daljinu uglavnom izjednačavano sa konceptom hibridnog učenja, a manje sa konceptom potpunog prelaska na onlajn učenje i podučavanje.

Sa izbijanjem pandemije situacija se preko noći promenila i visoko obrazovanje, kao uostalom i svi ostali nivoi obrazovanja, moralo je da se prilagodi novim okolnostima. U tom smislu, zakonski okvir više nije bio problem s obzirom na to da su sve ustanove visokog obrazovanja (sa ili bez akreditovanih studijskih programa na daljinu) morale da pređu na onlajn okruženje. Ono što je prepoznato kao jedan od najvećih nedostataka sistema visokog obrazovanja jeste nedostatak detaljnih strategija, pravila, uputstava i praksi u partnerskim zemljama koje bi pomogle da ovaj iznenadan prelazak na onlajn obrazovanje bude što neosetniji. I pored toga, situacija je iziskivala brzu reakciju, a svi akteri u visokom obrazovanju morali su da ulože napore da ublaže efekte pandemije koliko god je to moguće te da spreče potpunu obustavu obrazovnih aktivnosti u visokom obrazovanju.

U tom pogledu, ispitanici koji su učestvovali u intervjuima kao i oni koji su odgovorili na upitnike slažu se u oceni da je prelazak na digitalno učenje i podučavanje tokom pandemije, bez obzira na prepreke i teškoće, bio izuzetno važan za ublažavanje posledica pandemije i održavanje kontinuiteta u obrazovanju koliko god je to bilo moguće. Dakle, prelazak na onlajn obrazovanje je u krajnoj instanci bilo funkcionalan, uglavnom zahvaljujući entuzijazmu i prilagodljivosti nastavnog osoblja i studenata koji su direktno zavisili od brzine prilagođavanja novoj situaciji.

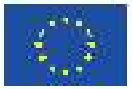

Glavne teškoće nastale usled naglog prelaska na onlajn obrazovanje koje su prepoznate u partnerskim zemljama od strane učesnika u istraživanju jesu sledeće:

- Nedostatak detaljnih dugoročnih strategija sa preciznim uputstvima za učenje na daljinu u visokom obrazovanju, odnosno nedostatak pravnih regulativa koje jasno definišu principe, ciljeve i upotrebu digitalne tehnologije i zaštitu protiv zloupotrebe, itd.
- Oklevanje nastavnika da private neizbežnost upotrebe digitalnih tehnologija;
- Teškoće na koje se naišlo u pokušaju da se nastavne metode i materijali prilagode podučavanju putem digitalnih tehnologija;
- Nedovoljan nivo digitalnih znanja i veština kod nastavnika;
- Nedostatak tehničke i pedagoške podrške;
- Nedostatak konkretnih i zvaničnih pravnih definicija i metoda za ocenjivanje znanja i ponašanja studenata u onlajn okruženju;
- Značajne razlike u smislu kapaciteta među različitim ustanovama visokog obrazovanja (veliki univerziteti imali su bolje uslove i brže su se prilagodili novim okolnostima, dok su koledži, akademije i strukovni koledži naišli na veće poteškoće prilikom prilagođavanja novoj situaciji).

Imajući na umu prepoznate prepreke i teškoće u vezi sa onlajn učenjem i podučavanjem i učenjem na daljinu uopšteno gledano, moguće je izdvojiti najvažnije preporuke:

- Razvoj kompetencija za smislenu, kreativnu i odgovornu upotrebu digitalnih tehnologija;
- Harmonizacija sadržaja za učenje i digitalnih alata, preuzimajući nove uloge;
- Prilagođavanje procesa praćenja i ocene studenata;
- Reorganizacija studijskih programa, što obuhvata sledeće: novi ciljevi i ishodi, adekvatan sadržaj i aktivnosti uz pomoć korišćenja digitalnih tehnologija, novi pristup digitalnom ocenjivanju i kontroli kvaliteta; regulisanje etičkih i bezbednosnih aspekata digitalnog učenja; preispitivanje sopstvenog stava prema tehnologiji;
- Snabdevanje ustanova visokog obrazovanja sa IKT infrastrukturom; stvaranje sadržaja i materijala za učenje u digitalnom okruženju; promena pristupa učenja (učenje kroz istraživanje, rešavanje problema, kritičko promišljanje); obuka za sve učesnike na temu upotrebe različitih softvera; praktikovanje različitih aktivnosti koje se realizuju bez fizičkog prisustva (umrežena komunikacija i interakcija, interpersonalna komunikacija, istovremena realizacija)

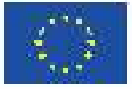

- Pružanje podrške studentima kako bi bili uspešni u pohađanju onlajn kurseva, uključujući akademsko savetovanje, mentorstvo i tehničku pomoć
- Onlajn kursevi trebalo bi da podstaknu interakciju između studenata i nastavnika, kao i između samih studenata kako bi se stvorio osećaj zajedništva i negovala sredina za kolaborativno učenje.

Takođe, definisanje strategija za učenje na daljinu u visokom obrazovanju iziskuje sledeće:

- Usklađivanje sa obrazovnom politikom,
- Ponovno promišljanje studijskih programa u skladu sa novim načinima učenja; promišljanje odnosa između podučavanja i prakse; uspostavljanje procesa praktičnog podučavanja; uspostavljanje tempa učenja kod studenata; upotreba modernih nastavnih metoda, itd.
- Uspostavljanje čvrste veze između pedagoških i tehnoloških aspekata učenja na daljinu; pedagoški (didaktičko-metodički) dizajn onlajn kurseva (harmonizacija sadržaja i digitalnih alata, omogućavanje ko-konstrukcije znanja, organizacija časova koji se zasnivaju na problemskom i kooperativnom učenju, diskusijama, debatama i slično);
- Osmišljanje programa, seminara i radionica koje će doprineti unapređenju razvoja digitalnih kompetencija nastavnika/studenata i podizanju kvaliteta učenja na daljinu;
- Veće ulaganje u tehnološko opremanje ustanova visokog obrazovanja, te njihova dostupnost svima;
- Partnerstvo i profesionalno umrežavanje između ustanova visokog obrazovanja, ali i sa drugim vrstama ustanova radi razmene dobre prakse u učenju i podučavanju;
- Neprestano preispitivanje efikasnosti kroz uspostavljene indikatore.

Reference

CYQAA (n.d.). *Strategic plan of the Cyprus agency of quality assurance and accreditation in higher education (CYQAA) 2020-2025*.

https://dipae.ac.cy/archeia/StrategicPlan/Strategic_plan_2020_2025_en.pdf

Dabbagh, N. (2005). *Pedagogical models for e-learning: A theory-based design framework*.

<https://www.semanticscholar.org/paper/Pedagogical-Models-for-E-Learning%3A-A-Theory-Based-Dabbagh/1a294c19e0a8a72697abd6e979231feec9c0179>

e-Learning Pedagogical Support Unit, UNIC (2019). *Pedagogical model for e-Learning*.

<https://www.unic.ac.cy/el/distance-learning/paidagogiko-montelo-ilektronikis-mathisis/>

Eteokleous, & Neophytou (2019). A proposed quality assurance procedure for distance learning programs: design, development and implementation. *International Conference in Open and Distance Education*, 10, 252-263. <https://doi.org/10.12681/icodl.2436>

Gravani, M. N. (2018). Use of technology at the Open University of Cyprus (OUC) to support adult distance learners: to what extent is being informed by the learner-centred education (LCE) paradigm? In Anjana (Ed.), *Technology for Efficient Learner Support Services in Distance Education: Experiences from Developing Countries*. Springer Nature Singapore Pte Ltd.

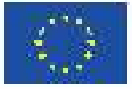
<https://doi.org/10.1007/978-981-13-2300-3>

Kalogerou, V. (2020). The development of Business English courses using online technology to address the emerging needs in the Cypriot context. *Editorial Universitat Politècnica de València*, 269-277. <https://doi.org/10.4995/INN2019.2019.10144>

Koutselini, M. (2018). Quality assurance of e-learning within higher education: The philosophical and operational framework. *Academia*. <https://doi.org/10.26220/aca.3214>

Laurillard, D. (2002). *Rethinking university teaching: a conversational framework for the effective use of learning technologies*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203160329>

Ministry of Education, Sports and Youth (2021). *Mapping of the educational field of higher education in Cyprus for the academic year 2020-2021*.

https://archeia.moec.gov.cy/mc/916/chartografisi_2020_2021_en.pdf

Pouyioutas, P. (2021). *The University of Nicosia response to the Covid-19 pandemic (March 2020-October 2021)*. <https://www.nusct.net/wp-content/uploads/2021/10/ResponseUNIC-COVID-19-Pouyioutas-Final.pdf>

Advilonienė, Ž. (2023). Prerequisites for the integration of face-to-face and distance contact teaching/learning in virtual space in higher education at college and university level: students' views and experiences. *Pedagogika*, 147(3), 58–80. <https://doi.org/10.15823/p.2022.147.3>

Dagiene, V., Jasute, E., Navickiene, V., Butkiene, R., Gudoniene, D. (2022). Opportunities, quality factors, and required changes during the pandemic based on higher education leaders' perspective. *Sustainability*, 14, 1933. <https://doi.org/10.3390/su14031933>

Jusas, V., Butkiene, R., Venčkauskas, A., Burbaite, R., Gudoniene, D., Grigaliūnas, Š., Andone, D. (2021) Models for administration to ensure the successful transition to distance learning during the pandemic. *Sustainability*, 13, 4751. <https://doi.org/10.3390/su13094751>

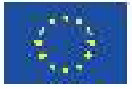
Lamanauskas, V., Makarskaitė-Petkevičienė, R. (2021). Distance lecture in university studies: advantages, disadvantages, improvement. *Contemporary Educational Technology*, 13(3). <https://doi.org/10.30935/cedtech/10887>

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (1991). <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/eedc17d2790c11e89188e16a6495e98c>

Mokslo ir studijų įstatymas (2009). <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.343430/asr>

SKVC, Studijų kokybės vertinimo centras (2020) Studijų ir su studijomis susijusios veiklos organizavimas nuotoliniu būdu. Apklauso apibendrinimas.

https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%BETikrinimas/Analiz%C4%97s/Apklausos_del_studiju_organizavimo_nuotoliniu_budu_apibendrinimas_2020.pdf

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021. Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2021. Nuotolinis mokymas(is). https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/lietuva-svietimas-salyje-ir-regionuose-2021-nuotolinis-mokymas-is_.pdf

VDU, 2020. Vytauto Didžiojo universiteto nuotolinių ir mišriųjų nuotolinių studijų organizavimo tvarkos aprašas, https://studyonline.lt/wp-content/uploads/2019/06/Nuotoliniu_studiju_tvarka.pdf

Accreditation Outcomes issued by the National Accreditation Body

Rulebook on standards and procedure for accreditation of study programs: 13/2019-108, 1/2021-22, 19/2021-65

The Law on Higher Education of the Republic of Serbia

The Law on the National Framework of Qualifications of the Republic of Serbia

<https://kompjuterar.com/studiranje-na-daljiniu-u-srbiji-kako-to-uopte-izgleda/> (last accessed on February 1, 2023.)

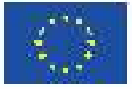
<https://www.iserbia.rs/studentska/studije-na-daljiniu-u-srbiji-123> (last accessed on February 1, 2023.)

<https://www.rts.rs/page/stories/ci/story/124/drustvo/1031476/studiranje-na-daljiniu.html> (last accessed on February 1, 2023.)

<https://www.politika.rs/sr/clanak/499908/Ucenici-i-studenti-za-nastavu-uzivo-ili-kombinovani-model> (last accessed on February 1, 2023.)

<https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/320772/Korona-i-studiranje-Da-li-su-mladi-izgubili-dragocene-godine-obrazovanja.html>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

https://sr.wikipedia.org/wiki/Studiranje_tokom_pandemije_kovida_19 (last accessed on February 1, 2023.)

<https://galaksijanova.rs/virtuelno-studiranje/> (last accessed on February 1, 2023.)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2020-1-RO01-KA226-HE-095434